

Dosarul nr. 2rac-36/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, O. Cojocaru, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

4 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Societatea cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere
Limitată „Lorinela Grup” împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova cu
privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor
de judecată

împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost admisă cererea de apel depusă de Universitatea Agrară de Stat din
Moldova, casată hotărârea din 22 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul
Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 24 august 2018, SRL „Lorinela Grup” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova cu privire la încasarea
datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că între SRL „Lorinela Grup”, în calitate de
vânzător, pe de o parte și Universitatea Agrară de Stat din Moldova, în calitate de
cumpărător, pe de altă parte, la 12 august 2013 a fost încheiat contractul nr. 28
privind achiziția prin procedura Cererii Ofertelor de Prețuri a bunurilor
(serviciilor), prin care vânzătorul și-a asumat obligația de a vinde și livra (presta),
iar cumpărătorul de a recepționa și achita ferestre din masă plastică, valoarea totală
a contractului fiind stabilită în sumă de 121 338,17 de lei.

Astfel, SRL „Lorinela Grup” a purces la executarea lucrărilor contractate,
însă ulterior, în procesul executării lucrărilor a constatat că o parte nesemnificativă
din lucrări în valoare de 7 580,32 de lei, la moment nu puteau fi executate din
motive generate de cumpărător.

A precizat că valoarea lucrărilor executate până la acel moment constituie
suma de 113 757,85 de lei.

A relatat că la 10 aprilie 2015, în adresa Universității Agrare de Stat din Moldova a fost expediată o notificare, prin care a fost solicitată permiterea executării lucrărilor de tencuire exterioară cu mortar de ciment-var la ferestre, pentru suma rămasă neexecutată în mărime de 7 580,22 de lei.

Cu toate acestea, părțile nu au putut ajunge la un numitor comun referitor la data când puteau fi executate lucrările, precum și asigurarea accesului echipei de lucru pentru finisarea executării lucrărilor etc.

Astfel, luând în considerație faptul că SRL „Lorinela Grup” era plasată în imposibilitate de a executa partea nesemnificativă rămasă a lucrărilor (din cauza acțiunilor pârâtului), a fost nevoită de a întocmi procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate doar pe suma lucrărilor executate în mărime de 113 757,85 de lei.

A comunicat reclamanta că la 25 noiembrie 2015 a depus în cancelaria pârâtului notificarea nr. 103 din 20 noiembrie 2015, prin care a solicitat semnarea/ștampilarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate, anexând procesele în două exemplare pe patru file, însă din motive necunoscute, dar vădit neîntemeiate și ilegale, persoanele responsabile ale UASM au refuzat semnarea/ștampilarea proceselor-verbale și respectiv, recepționarea lucrărilor executate fără a înainta careva pretenții referitor la calitatea și/sau cantitatea necorespunzătoare a volumului de lucrări executat.

Prin urmare, SRL „Lorinela Grup” a întocmit și înaintat spre aprobare și semnare către UASM procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna decembrie 2014, în valoare de 113 757,85 de lei, dar persoanele responsabile ale pârâtului au refuzat recepționarea lucrărilor executate fără a înainta careva pretenții referitor la calitatea sau cantitatea necorespunzătoare a volumului de lucrări executat și înaintat spre aprobare.

A subliniat că din valoarea totală a lucrărilor executate în mărime de 113 757,85 de lei, pârâtul, până în prezent nu a achitat nimic și refuză să recepționeze lucrările executate.

Așadar, datoria totală a Universității Agrare de Stat din Moldova față de SRL „Lorinela Grup” este de 113 757,85 de lei.

La 26 martie 2018, SRL „Lorinela Grup” a expediat repetat în adresa pârâtului somația nr. 27, prin care a solicitat achitarea sumei de 113 757,85 de lei și semnarea/ștampilarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate, însă nici până la moment nu a primit niciun răspuns.

La fel, la 17 august 2018, a fost expediată o somație cu aceleași solicitări, care deși a fost recepționată de către pârât la 20 august 2018, ultimul nu a oferit niciun răspuns.

Având în vedere prevederile art. 585 și art. 619 Codul civil, a menționat că dobânda rezultată din întârzierea executării datoriei de bază în mărime de 667 802 de lei pentru perioada 25 noiembrie 2015 - 22 august 2018, constituie suma de 59 496,91 de lei.

Cu referire la prevederile art. 624 alin. (1) Cod civil și pct. 9.9 din contractul încheiat între părți, pârâtul datorează și o penalitate pentru perioada de 180 de zile în sumă de 6 066,90 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8 alin. (1), (2), (9) alin. (1), (2), 512 alin. (1), (2), (3), 513 alin. (1), (2), (3), 514, 572, 585, 619, 624, 947, 957, 966 Cod civil, art. 1, 5, 6, 7, 29, 33, 33¹, 84, 90, 94, 96, 117, 166-167, 174-177 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Universității Agrare de Stat din Moldova în beneficiul SRL „Lorinela Grup” a restanței la plata lucrărilor efectuate în mărime de 113 757,85 de lei, a penalității în mărime de 6 066,90 de lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 59 496,91 de lei, în total a sumei de 179 321,66 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5 674,92 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „Lorinela Grup” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul Universității Agrare de Stat din Moldova în beneficiul SRL „Lorinela Grup” a restanței la plata lucrărilor efectuate în mărime de 113 757,85 de lei, a penalității în mărime de 6 066,90 de lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 64 134,49 de lei, în total a sumei de 183 959,24 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5 674,92 de lei.

Prin hotărârea din 22 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată din contul Universității Agrare de Stat din Moldova în beneficiul SRL „Lorinela Grup” datoria în mărime de 113 757,85 de lei, penalitatea în mărime de 6 066,90 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 69 963 de lei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 5 674,92 de lei.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a stabilit că, în corespundere cu prevederile art. 957 Cod civil, la 25 noiembrie 2015, SRL „Lorinela Grup” a înștiințat pârâtul prin scrisoarea recepționată de ultimul la 25 noiembrie 2015, despre executarea contractului nr. 28 din 12 august 2013 și finalizarea lucrărilor în sumă de 113 757,85 de lei, prezentând în acest sens procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în două exemplare și solicitând semnarea/ștampilarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna decembrie 2014.

A menționat prima instanță că, contrar prevederilor art. 958 alin. (1) Cod civil, pârâtul nu a semnat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna decembrie 2014, nu a stipulat viciile și abaterile constatate și nici nu a stabilit vreun temei de înlăturare a acestora.

Având în vedere că pârâtul nu a efectuat nicio plată din suma indicată în procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna decembrie 2014, pe care l-a recepționat la 25 noiembrie 2015, prima instanță a ajuns la concluzia că din contul pârâtului în beneficiul reclamantului urmează a fi încasată cu titlu de datorie suma de 113 757,85 de lei.

La fel, prima instanță a considerat necesar de a încasa din contul pârâtului penalitatea în sumă de 6 066,90 de lei pentru 180 de zile.

Totodată, prima instanță a evidențiat că pârâtul este pus în întârziere începând cu data de 25 noiembrie 2015, când a fost înregistrată notificarea reclamantului din 20 noiembrie 2015, respectiv, dobânda de întârziere pentru perioada 25 noiembrie 2015 – 22 februarie 2019 constituie suma de 69 963 de lei.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Universitatea Agrară de Stat din Moldova, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Au fost încasate de la SRL „Lorinela Grup” în beneficiul Universității Agrare de Stat din Moldova cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în apel în sumă de 4 256 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, având în vedere prevederile art. 946 alin. (1) și 957 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019) și suportul probatoriu anexat la materialele dosarului, a conchis că SRL „Lorinela Grup” neîntemeiat pretinde la încasarea datoriei în mărime de 113 757,85 de lei în temeiul contractului nr. 28 din 12 august 2013, atât timp cât lucrările prevăzute în contract nu au fost finalizate.

A evidențiat instanța de apel că, contrar prevederilor contractuale, SRL „Lorinela Grup” nu a prezentat probe privind imposibilitatea de a executa obligațiile ce îi revin conform contractului și anume, de a efectua lucrări de tencuială exterioară cu mortar de ciment-var la ferestre.

Totodată, instanța de apel a reținut că prima instanță greșit a apreciat scrisoarea de înștiințare parvenită din partea SRL „Lorinela Grup” în adresa Universității Agrare de Stat din Moldova din 20 noiembrie 2015, asimilând-o cu un act ce atestă executarea contractului cu finalizarea lucrărilor în sumă de 113 757,85 de lei, întrucât în cazul din speță SRL „Lorinela Grup” nu a declarat finisarea (executarea) lucrărilor.

La 26 decembrie 2019, SRL „Lorinela Grup” a declarat recurs împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, precum și încasarea din contul intimatului a taxei de stat achitată la depunerea recursului în cuantum de 2 847 de lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o contrară legii, deoarece instanța de apel, având la bază același material probator, a inversat în mod ilegal și neîntemeiat soluția primei instanțe, cu aprecierea arbitrară a dovezilor existente și cu aplicarea eronată a normelor dreptului material și anume, a prevederilor art. 957 și 958 Cod civil, în redacția legii de până la 1 martie 2019.

A considerat că instanța de apel eronat a conchis precum că SRL „Lorinela Grup” neîntemeiat ar pretinde încasarea datoriei, întrucât lucrările de antrepriză nu ar fi fost finalizate, că la finalizarea lucrărilor nu ar fi prezentat factura fiscală, certificatul de calitate și certificatul de origine a bunurilor și probe privind imposibilitatea de a executa lucrările de tencuială exterioară cu mortar ciment-var la ferestre.

A reiterat că raportul juridic material litigios îl constituie relațiile de antrepriză, care au apărut între părți după încheierea contractului de antrepriză nr. 28 din 12 august 2013.

Instanța de apel, pronunțând decizia de respingere a acțiunii, s-a manifestat unilateral în favoarea intimatului și a selectat din contractul semnat de părți, doar acele puncte care îl favorizează pe ultimul (instituție de stat), însă nu a încercat să

pătrundă în esența litigiului și să aprecieze starea lucrurilor nu doar din punct de vedere formal, dar din punct de vedere real al stării de fapt.

Pe de o parte, instanța de apel, a menționat că SRL „Lorinela Grup” nu ar fi finisat lucrările și nu ar fi prezentat actele necesare (factura fiscală, certificatul de conformitate și calitate), însă pe de altă parte, a ignorat probatoriul și faptele incontestabile și anume, că de fapt toate ferestrele PVC au fost livrate și instalate la edificiul ce aparține UASM, iar nefinalizate au rămas doar o mică parte din lucrări - lucrările de tencuială exterioară cu mortar ciment-var la ferestre (5 % din costul total al lucrărilor, încasarea cărora nici nu se solicită prin acțiune), constatare ce de fapt îi aparține și instanței de apel.

La fel, instanța de apel a ignorat angajamentele asumate de UASM prin contract, în calitatea sa de beneficiar și anume, conform pct. 6.1 din contract, cumpărătorul are angajamentul să întreprindă toate măsurile necesare pentru asigurarea recepționării în termenul stabilit și să asigure plata bunurilor livrate, adică recepția lucrărilor nu este doar obligația antreprenorului, dar și obligația beneficiarului.

Prin urmare, a considerat recurenta că este o contradicție vădită în concluziile instanței de apel, care ignoră să se pronunțe ce acțiuni a întreprins intimatul pentru a recepționa în modul stabilit lucrările, or ferestrele au fost livrate și instalate încă în anul 2014, la moment au trecut deja 5 ani, chiar și termenul de garanție a ferestrelor s-a scurs, iar UASM nu a întreprins nimic pentru a recepționa lucrările în modul pe care îl consideră corect.

Un detaliu foarte important reținut de prima instanță și ignorat de instanța de apel, este acela că pe parcursul judecării cauzei, intimatul nu a negat că de fapt ferestrele din PVC sunt instalate, ceea ce nici nu trebuie de demonstrat, conform art. 123 alin. (6) CPC.

A obiectat că instanța de apel a mai ignorat și alte prevederi contractuale care sunt în defavoarea intimatului și anume, pct. 9.1 și 9.3 din contract, care stipulează că dacă se constată lipsa în cantitate de încărcătură, cumpărătorul va înștiința imediat vânzătorul despre acest fapt. Pretențiile referitoare la calitate trebuie să fie confirmate printr-un certificat autorizat de o organizație independentă neutră sau autorizată în acest sens și se înaintează nemijlocit vânzătorului.

Așadar, la materialele cauzei nu a fost anexată nicio somație sau pretenție din partea UASM adresată SRL „Lorinela Grup” referitor la cantitatea și calitatea lucrărilor, sunt doar două scrisori expediate ca răspuns de UASM la pretențiile și somațiile depuse de SRL „Lorinela Grup”.

La fel, nu există la materialele cauzei niciun act de expertiză sau de alt gen, care ar constata vicii sau neajunsuri la ferestrele din PVC instalate de SRL „Lorinela Grup”.

Iar capitolul 8 din contract, prevede posibilitatea de reziliere unilaterală a contractului în cazul în care lucrările nu sunt finalizate la timp, sunt necalitative și necantitative, însă intimatul timp de 5 ani după instalarea ferestrelor nu a solicitat niciodată rezilierea contractului, fapt care denotă că în realitate lucrările au fost executate, însă există tendința de rea-credință de a se eschiva de la plata acestora în modul corespunzător.

A specificat că unicul temei care a stat la baza respingerii acțiunii, invocat de instanța de apel în decizie, este anume faptul nefinalizării lucrărilor de tencuială a ferestrelor, care conform devizului de cheltuieli constituie aproximativ 5 % din costul total al contractului, însă Curtea de Apel a ignorat prevederile art. 955 alin. (2) Cod civil, în redacția legii vechi, care oferă dreptul antreprenorului la retribuție, chiar și în cazul nefinalizării lucrărilor de antrepriză, urmând a fi respectată obligația de informare, care în cazul din speță a fost respectată de către antreprenorul SRL „Lorinela Grup” prin expedierea scrisorilor de informare din 10 aprilie 2015 și 20 noiembrie 2015, așa încât beneficiarul este obligat să achite retribuția convenită, cu atât mai mult că acesta exploatează în continuare nestingherit lucrările de antrepriză, ferestrele PVC confecționate de SRL „Lorinela Grup”.

Referitor la neprezentarea facturii fiscale, recurenta a evidențiat că aceasta nu a fost întocmită, deoarece UASM a refuzat coordonarea actului de recepție a lucrărilor, factura urmând a fi întocmită în cazul admiterii acțiunii, la faza de executare a hotărârii judecătorești, iar certificatele de conformitate a lucrărilor nu au fost prezentate la materialele cauzei, din simplu motiv că până în prezent nu a fost invocat niciun viciu de calitate, iar respectivul fapt nicidecum nu poate servi temei de respingere a acțiunii ca nefondate.

La 14 ianuarie 2020, în adresa intimă Universitatea Agrară de Stat din Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Lorinela Grup”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 140), fiind recepționată de către intimată la data de 21 ianuarie 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 66 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 12 noiembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 127), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 decembrie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Lorinela Grup”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate

sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Lorinela Grup”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SRL „Lorinela Grup” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Lorinela Grup”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu